

Interplast Holland missie Burundi

29 april – 14 mei 2011

Teamleden

Rein Zeeman	- plastisch & reconstructief chirurg (teamleider + verslag)
Esther Mesters	- plastisch & reconstructief chirurg
Rutger van Leersum	- anesthesioloog
Jan van Steen	- anesthesie medewerker
Marie Thérèse de Bakker	- operatieassistent
Ellen de Campagne	- verpleegkundige
Colette Sindahamira	- verpleegkundige
Andre Nkeshimana	- voorzitter "Izere" (Burundi Diaspora), The Netherlands

Bezochte ziekenhuizen: Centre Hopitalo Universitaire de Kamenge, Bujumbura
Kibimba Hopital, Gitega

Reis:

De heenreis verliep zonder problemen. De overstap in Nairobi duurde wat lang en had voor de teamleden korter mogen zijn. Bij aankomst in Bujumbura waren er wat problemen met de visa. De kosten van een visum bedragen tachtig euro. Gelukkig lukte het ze gratis te krijgen.

Na een douche in het gastenverblijf gingen we naar **Centre Hopitalo Universitaire de Kamenge** voor de eerste screening. Dankzij de goede persberichten van Alexandra – PR van Heineken in Burundi – waren er ongeveer 150 patiënten met schisis, brandwondencontracturen, tumoren, schildklieraandoeningen en keloïden. Alle patiënten werden gezien en kregen advies over een mogelijke of onmogelijke behandeling. Aan het einde van de screening werden de operatieprogramma's gemaakt met voornamelijk patiënten met schisis en brandwondencontracturen voor de gehele week. Zondag 1 mei bezochten we de directeur van het ziekenhuis (Dr. Ndashinze), kinderarts was zijn specialisme. We gaven uitleg over de mogelijke operaties en dat we – net als twee jaar geleden – operatiekamers en veel bedden nodig hadden. Misschien moesten we weer een tentenkamp maken?

Hoewel op de werkvloer nog onduidelijkheden waren, konden we de operatiekamer inrichten met twee tafels, twee lampen en twee anesthesietoestellen. We hadden begrepen dat er ook een orthopedisch team zou zijn, maar zagen hen nog niet.

Maandag 2 mei. De aftrap ging redelijk snel ondanks de vrije dag in Burundi in verband met 1 mei viering. Beatrice, een voor ons bekende van vorig keer, hielp in het begin mee.

Dinsdag tot vrijdag.

Dinsdagochtend ontstond er enige commotie met een chirurg en hoofd van de operatiekamer omdat ze niet op de hoogte waren gesteld dat er een Interplast team zou komen. De directeur had dit helaas niet met hen gecommuniceerd. Waarschijnlijk was dit ook de oorzaak dat we weinig medewerking van de lokale staf kregen. Alleen Justin – een medisch student – was zeer geïnteresseerd en deed uitgebreid mee. Voor de palatumchirurgie was enige belangstelling van een KNO arts en een Oral surgeon. We bleven echter het gevoel houden niet welkom te zijn. Op vrijdag opereerden we nog een patiënt met een uitgebreide brandwondcontractuur (nek ogen en schouder).

Een Canadees team - 1 orthopeed en 3 verpleegkundigen waren wat de anesthesie betreft afhankelijk van de lokale hulp. Zij waren er al 2 maanden en deden 1 tot 2 operaties per dag met vrijwel geen ondersteuning van lokale staf. Ze kwamen gefrustreerd over met de woorden “we komen hier nooit meer terug”.

Ik heb nog een presentatie kunnen geven aan de staf en studenten over Stichting Interplast Holland en het werk. De belangstelling was groot. Jammer dat de dia's niet tot hun recht kwamen op een blauwe achtergrond.

Foto: presentatie CHUK

Zaterdag 6 mei vertrokken we naar Gitega waar Rutger en ik een week eerder het **Kibimba Hopital** – een district ziekenhuis – hadden bezocht en goed hadden bevonden. Het regionale ziekenhuis van Gitega was namelijk ongeschikt, maar op dit moment is men bezig met de start voor nieuwbouw. Een leuk bijkomstigheid was dat we vanuit de operatiekamers een prachtig uitzicht op het heuvelachtige landschap hadden.

's Middags startten we met de screening. Er waren ook hier veel kinderen met schisis uit het hele land. Verder zagen we brandwondencontracturen en tumoren. We konden prima uit de voeten op de nieuwe polikliniek met ruime kamers. Op zondagmiddag richtten we de operatiekamers op onze wijze in en werden geschikt gemaakt voor de operaties. Vooral de anesthesietoestellen en zuurstofaansluitingen vergden onze aandacht in verband met lekkage. Er waren enthousiaste mensen die kwamen helpen.

Foto: inrichten van de operatiekamers

Deze week hadden we volle programma's met veel schisis en brandwondencontracturen. De turnover was hoog. De lokale anesthesisten, chirurgen en directeur – chirurg – deden uitgebreid mee. Huidtransplantatie was iets nieuws voor ze.

Op donderdag kwam er een televisieploeg van de nationale TV om een en ander vast te leggen. De moeder van een kind, dat geopereerd was aan een forse mondbodemtumor, wilde per se voor de camera vertellen dat haar kind na de operatie was gaan praten! Op donderdagmiddag gaf ik een presentatie voor meer dan honderd stafleden en studenten – inclusief iemand uit België die er voor Artsen zonder Grenzen werkt en fistelchirurgie bij vrouwen uitvoert – in Gitega Regional Hospital.

's Avonds namen we afscheid met de lokale staf van Kibimba onder het genot van een borrel en diner met traditionele trommelaars. De certificaten werden uitgereikt en het werd een zeer geslaagde avond.

Vrijdagochtend hebben we visite gelopen bij alle patiënten en gezorgd voor de overdracht aan chirurgen in Kibimba.

Foto: team in Kibimba met patiënten

Terug in Bujumbura waren we om twee uur op de operatiekamer om verbanden te wisselen bij drie patiënten onder narcose en de geopereerde patiënten nogmaals na te kijken. Er waren weinig infecties: een partiële dehiscentie van een lip en een hypospadie met fistel. 's avonds waren we uitgenodigd op de Nederlandse ambassade bij ambassadeur Cees Spoel en zijn vrouw Sari. Het diner was heerlijk zoals ze in Leiden al had beloofd. Ik heb het probleem van het ontbreken van een lokale organisatie aangekaart.

Om de samenwerking te vergemakkelijken is het nodig om Interplast Burundi op te richten. Het was jammer dat de directeur Heineken niet van de partij was. We zijn hem veel dank verschuldigd voor de PR van Alexandra! De radioboodschappen hebben ervoor gezorgd dat er geen gebrek aan patiënten is geweest.

Totaal: 90 Patiënten
Specifiek: 62 Schisis
17 Post Burn Contractures (Brandwondencontracturen)
11 Others

Aantal uitgedeelde certificaten: 13

Foto: onderwijs

Foto: Lipspleet voor en 1 dag na de operatie

Foto: Lipspleet voor en direct na operatie

Foto: Brandwondencontracturen oogleden